

יום ראשון א' סיון תשפ"ג, 21/05/23

לכבוד,

מורי המקרא בחינוך הממלכתי,

שלום רב,

הנדון: תכנית הבגרויות הגמישה תשפ"ד.

לאחרונה התפרסמה תכנית הבגרויות הגמישה על הרציונל ועקרוניותיה. התכנית בכללותה, עם המצגת והאיגרת נשלחו אליכם עם פרסומה.

עקרונות התכנית ופרטיה, אשר יובאו להלן, נוגעים במישרין לתחום הדעת תנ"ך ממלכתי.

לפניכם נושאי הוראה למידה והערכה במתווה החדש ובמתווה הישן:

- תכנית הלימודים
- פריסת נושאי הלימוד
- הצעה לארגון הלמידה
- הערכה חיצונית

1. תכנית הלימודים

תכנית הלימודים, במתווה הבגרויות החדש ובמתווה הבגרויות הישן, נשארת כפי שהייתה בתקופת הקורונה. היינו, מצומצמת בפרקי הלימוד בכל אחד מנושאי הלימוד, וכן בבחירה של נושא אחד בלבד מנושאי הבחירה.

א. נושאים ופרקי הלימוד בתכנית הלימודים

רשימת נושאי ופרקי הלימוד תכנית לימודים	רשימת הנושאים ופרקי הלימוד- מיקוד תוכן	רעיונות גדולים	רשימת הנושאים שלא ילמדו במסגרת המיקוד
<p>סיפורי ראשית העולם והאנושות בראשית א'; ב'; ג'; ד'; ו' (ה'-כ"ב)</p> <p>בראשית י"ב; י"ג; ט"ז; י"ח; י"ט; כ"א; כ"ב (א'-י"ט), כ"ג</p>	<p>סיפורי ראשית העולם והאנושות בראשית א'; ב'; ג'; ד'; ט', י"א (א'-ט')</p> <p>בראשית י"ב, ט"ו, ט"ז, י"ח, כ"א, כ"ב (א'-י"ט), כ"ג</p>	<p>✓ האדם הוא נזר הבריא ואלה הגשים את ייעודו</p> <p>✓ האנושות מתפתחת מבחינת הציוויליזציה ובו זמנית מדרדרת מבחינה מוסרית.</p> <p>✓ העולם נברא בהרמוניה אל מול התפתחותו הדיסהרמונית.</p> <p>✓ שלמות בריאה האלוהית אל מול התנהלותו של האדם בתוכה.</p> <p>✓ היחסים בין האלוהים והאדם</p> <p>✓ האמביוולנטיים הנעים בין קרבה לריחוק.</p> <p>✓ האדם אמנם נברא בצלמו של האלוהים, אך התנהלותו בעולם איננה מעידה על כך.</p> <p>✓ בסיפורי האבות והאימהות ישנה העדפה להיאחזות בארץ כנען ומובעת ביקורת (סמויה או גלויה) על עזיבתה.</p> <p>✓ האלוהים מתגלה ומדבר אל האדם כאשר יש לו ייעוד.</p> <p>✓ הירושה בסיפורי האבות והאימהות היא לפי תכונותיו של האדם וייעודו ולא</p>	<p>בראשית א'; ב'; ג'; ד'; ו' (ה'-כ"ב)</p> <p>בראשית י"ב; י"ג; ט"ז; י"ח; י"ט; כ"א; כ"ב (א'-י"ט); כ"ג</p>

<p>סיפורי האבות – יצחק יעקב בראשית: כ"ה, (י"ט) – ל"ד, ל"ב (כ"ד-ל"ב),</p> <p>סיפורי יוסף בראשית: מ"ג, מ"ח, נ',</p> <p>סיפור התהוות האומה שמות: א', י"ב, (כ"ט) – מ"ב, י"ג, (י"ז-כ"ב),</p>	<p>דווקא בשל היותו הבכור. ✓ סיפורי עקרות משרים לנו על לידתו של ✓ אדם בעל שליחות וייעוד. ✓ ליחסים בתוך המשפחה עשויים להיות ✓ השלכות הרות גורל. ✓ מעשה אבות סימן לבנים הוא עקרון חוזר ✓ בסיפורי האבות והאימהות. ✓ לנשים בסיפורי האבות והאימהות יש ✓ תפקיד מרכזי בקביעת גורל העם והאומה.</p> <p>בסיפורי יוסף עזיבת כנען היא חלק ✓ מהתוכנית האלוהית. ✓ הירושה בסיפורי האבות והאמהות היא לפי ✓ תכונותיו של האדם וייעודו ולא דווקא ✓ בשל היותו הבכור. ✓ ליחסים בתוך המשפחה עשויים להיות ✓ השלכות הרות גורל. ✓ משבר מערער את הקיים, אך מכיל בתוכו ✓ סיכוי לשינוי ותיקון ✓ החלום בסיפורי יוסף הוא האמצעי של ✓ האלוהים להעברת מסרים ודבר נבואה. ✓ בסיפורי יוסף הבחירה של האדם היא ✓ בהתאם לתוכנית האלוהית.</p> <p>משה נחשב לסמל ומופת למנהיג אבל גם לו ✓ היו חולשות אנושיות. ✓ הייעוד והשליחות של המנהיג בהקמת עם ✓ ועיצובו. ✓ תרבותו ורוחו של עם מתעצבים על-פי ✓ עקרונות מכווננים ✓ זיכרון אירועים מכווננים בחיי העם ✓ מעצבים את דמותו וייעודו. ✓ סיפורי התהוות האומה תואמים את ✓ התוכנית האלוהית למימוש ההבטחה לאבות.</p>	<p>סיפורי האבות: יצחק ויעקב בראשית: כ"ד, כ"ז, כ"ח, כ"ט,</p> <p>סיפורי יוסף בראשית: ל"ז, ל"ח, ל"ט, מ', מ"א, מ"ב, מ"ד, מ"ה,</p> <p>סיפור התהוות האומה שמות: ב', ג', י"ד, י"ט, כ' (א'-י"ח), ל"ב, ל"ג, ל"ד (א'-ט"ז), כ"ז-ל"ה),</p>	<p>בראשית: כ"ד; כ"ה, (י"ט) – ל"ד); כ"ז; כ"ח; כ"ט; ל"ב, (כ"ד-ל"ב)</p> <p>סיפורי יוסף בראשית: ל"ז; ל"ח; ל"ט; מ'; מ"א; מ"ב; מ"ג; מ"ד; מ"ה; מ"ח; נ';</p> <p>סיפור התהוות האומה שמות: א'; ב'; ג'; י"ב, (כ"ט) – מ"ב); י"ג, (י"ז-כ"ב); י"ד; י"ט; כ', (א'-י"ח) ל"ב; ל"ג; ל"ד, (א'-ט"ז); כ"ז- ל"ה)</p>
--	---	---	--

<p style="text-align: center;">בחירה של נושא אחד מתוך חמישה:</p> <p>א. שיבת ציון הגעגועים לציון: תהילים קל"ז, תשרי: נחמיה ח';</p> <p>ב. נביא ונבואה נביא ומלך: ירמיהו ל"ח, נביא במשבר: ירמיהו כ',</p>	<p>✓ בספורי יציאת מצריים מתקיים מתח בין התוכנית האלוהית לבין עיקרון הבחירה החופשית.</p> <p>✓ מנהיג נע בין הצורך לקיים את שליחותו לבין ההיענות לצורכי מונהגיו.</p> <p>✓ תפקיד הנביא הוא לייצג את האלוהים ולדבר בשמו ובו זמנית לייצג את העם ולהגן עליו.</p> <p>✓ שיבת ציון היא מרכיב מהותי בזהות הלאומית של כל יהודי.</p> <p>✓ בניית בית המקדש היא סמל לשיבת העם לארצו.</p> <p>✓ החזון האוטופי לשיבה לארץ התנפץ אל מול המציאות, אבל לא שבר את רוחם של מנהיגי השבים.</p> <p>✓ בהתאם לנסיבות התקופה מנהיגי שיבת ציון פועלים לשינוי ולשימור.</p> <p>✓ תפקיד הנביא הוא לייצג את האלוהים ולדבר בשמו ובו זמנית לייצג את העם ולהגן עליו.</p> <p>✓ הנביא נמצא במתח ובקונפליקט בין תפקידו כנביא לבין צרכיו האנושיים המתח של הנביא בין היותו נציגו של האל</p>	<p style="text-align: center;">בחירה של נושא אחד מתוך חמישה:</p> <p>א. שיבת ציון התקומה העתידית בארץ ישראל: יחזקאל ל"ז, הצהרת כורש והעליות הראשונות: עזרא א', ג', בשוב ה' את שיבת ציון: תהלים קכ"ו, קשיי שבי ציון בבניית המקדש: חגי א', עליית נחמיה וקשיי התקופה: נחמיה א', ה',</p> <p>ב. נביא ונבואה הקדשת הנביא: ירמיהו א', נביא אל מול העם: ירמיהו ב' (א'-כ"ח), מוסר מול פולחן: ירמיהו ז' (א'-כ'),</p>	<p style="text-align: center;">בחירה שני נושאים מתוך חמישה:</p> <p>א. שיבת ציון הגעגועים לציון: תהלים קל"ז התקומה העתידית בארץ ישראל: יחזקאל ל"ז הצהרת כורש והעליות הראשונות: עזרא א'; ג' בשוב ה' את שיבת ציון: תהלים קכ"ו קשיי שבי ציון בבניית המקדש: חגי א' עליית נחמיה וקשיי התקופה: נחמיה א'; ה' מיסוד הקריאה בתורה וחגי תשרי: נחמיה ח'</p> <p>ב. נביא ונבואה הקדשת הנביא: ירמיהו א'; נביא אל מול העם: ירמיהו ב', (א'-כ"ח); מוסר מול פולחן: ירמיהו ז', (א'- כ');</p>
--	---	--	---

<p>ג. חוק וחברה</p> <p>קריאת שמע: דברים ו', (ד'-ט')</p> <p>חוקים חברתיים: דברים ט"ו, (א'-י"א)</p> <p>חוקי מלחמה: דברים כ"א, (י'-י"ד)</p> <p>דברים כ"ג, (י'-ט"ו)</p> <p>קדושת החיים: בראשית ט', (ו'); שמות כ', (י"ג); דברים כ"א, (א'-ט', כ"ב – כ"ג)</p> <p>ד. מזמורי תהילים: תפילת האדם: כ"ג, שירי המעלות: קכ"א,</p>	<p>לבין השתייכותו לעם. ✓ קיימת אי הסכמה בין הנביא לבין העם לגבי מרכזיותו של הפולחן אל מול המוסר. הנביא הולך נגד הזרם ופועל נגד הקונצנזוס גם במחיר אישי.</p> <p>✓ חוקי התורה משקפים המציאות בעבר אבל יכולים להיות רלוונטיים ומותאמים לכל תקופה. ✓ החוק המקראי הוא מקור לעיצוב ערכי החברה והלאום. ✓ יש חוקים מקראיים שמטרתם לייחד ולהבדיל את עם ישראל משאר אומות העולם האדם נברא בצלמו של האלוהים ובשל כך הבסיס לחוקי התורה הם ערכים הומניים ✓ ישנה התכתבות של חוקי התורה עם המציאות הקיימת והתאמתה לערכים המנחים. ✓ זיכרון יציאת מצרים כבסיס לדרישה מהעם לשמור את חוקי התורה.</p> <p>✓ מעמדו של האדם שנברא בצלם כנזר הבריאה או חלק ממנה. ✓ במזמורי תהילים יש תפיסות שונות לגבי ייעודו, מקומו ותפקידו של האדם בעולם. ✓ מזמורי תהילים משקפים את הצורך של</p>	<p>המאבק בנביאי שקר: ירמיהו כ"ח, נביא מול קונצנזוס: ירמיהו כ"ו, נביא כמבשר גאולה: ירמיהו ל"א</p> <p>ג. חוק וחברה</p> <p>חוקים חברתיים: ויקרא י"ט (א'-ד'; ט'-י"ח); דברים כ"ד (י'-כ"ב); חגים: דברים ט"ז; סדרי שלטון: דברים י"ז (ח'-כ'); חוקי מלחמה: דברים כ'; קדושת החיים: במדבר ל"ה (ט'-ל"ד)</p> <p>ד. מזמורי תהילים: דמות הצדיק האידיאלית: א', תפילת האדם: ק"ל, התייחסות לבריאה ולטבע:</p>	<p>המאבק בנביאי שקר: ירמיהו כ"ח; נביא ומלך: ירמיהו ל"ח; נביא מול קונצנזוס: ירמיהו כ"ו; נביא במשבר: ירמיהו כ'; נביא כמבשר גאולה: ירמיהו ל"א</p> <p>ג. חוק וחברה</p> <p>קריאת שמע: דברים ו', (ד'-ט'); חוקים חברתיים: ויקרא י"ט, (א'-ד'; ט'- י"ח); דברים ט"ו, (א'-י"א); דברים כ"ד, (י'-כ"ב) חגים: דברים ט"ז סדרי שלטון: דברים י"ז, (ח'-כ') חוקי מלחמה: דברים כ'; דברים כ"א, (י'-י"ד) דברים כ"ג, (י'-ט"ו) קדושת החיים: בראשית ט', (ו'); שמות כ', (י"ג); במדבר ל"ה, (ט'- ל"ד); דברים כ"א, (א'-ט', כ"ב – כ"ג)</p> <p>ד. מזמורי תהילים: דמות הצדיק האידיאלית: א'; תפילת האדם: כ"ג; ק"ל; התייחסות לבריאה ולטבע: ח';</p>
---	---	--	---

<p>ה. ספרות החכמה - הרהורים על החיים איוב י"ג, מ', (א'-ה'); מ"ב, קהלת ג', (א'-י"ב),</p> <p>על אהבה וחסד שיר השירים א', ב',</p> <p>או</p>	<p>האדם להתחבר אל האלוהים. המשוררים של מזמורי תהילים נעים בין הזהות האישית לזהות הלאומית.</p> <p>✓ ספרות החכמה מעלה שאלות ותהיות לגבי יסודות האמונה.</p> <p>✓ ספרות החכמה מטילה ספק בתוך הוודאות האמונית.</p> <p>✓ ספרות החכמה מנסה להבין את הצדק האלוהי למול ביטויו במציאות.</p> <p>✓ נשים פועלות ומשנות גם במסגרות הפטריאכליות המגבילות אותן</p> <p>✓ גם הנשים בתקופת המקרא יכולות להיות יוזמות ומובילות שינוי.</p> <p>✓ תחושות השייכות והזרות באות לידי ביטוי במעגל האישי, במעגל המשפחתי, במעגל השבטי ובמעגל הלאומי.</p> <p>✓ המתח בין האינדיבידואלי ובין הלאומי חברתי יוצר שיח של פְּשרה, וויתור והכלה.</p> <p>✓ חסד ונתינה משפיעים לטובה על החברה ומניעים גם את האחר להתנהגות מיטיבה.</p> <p>✓ להיבטיה השונים של האהבה יש מחיר ולעתים גם שכר.</p>	<p>ח', ק"ד, מזמורי חרטה: נ"א, שירי המעלות: קכ"ב, קכ"ח,</p> <p>ה. ספרות החכמה - הרהורים על החיים</p> <p>איוב א', ב', ג', ד' (א'-ט'), ל"ח(א'-כ"ו), קהלת: א', ב,</p> <p>על אהבה וחסד רות א'-ד', שיר השירים ג', משלי, אשת חיל ל"א (י'-ל"א),</p> <p>או</p>	<p>ק"ד; מזמורי חרטה: נ"א; שירי המעלות: קכ"א; קכ"ב; קכ"ח;</p> <p>ה. ספרות החכמה - הרהורים על החיים</p> <p>איוב א'; ב'; ג'; ד', (א'-ט'); י"ג; ל"ח, (א'-כ"ו); מ', (א'-ה'); מ"ב; קהלת א'; ב'; ג', (א'-י"ב);</p> <p>על אהבה וחסד רות א'-ד'; שיר השירים א'; ב'; ג'; משלי; אשת חיל ל"א (י'-ל"א)</p> <p>או</p>
---	--	--	---

<p>בין שאול לדוד שמואל א': ח', ט', כ"ח, שמואל ב': א' (י"ז-כ"ז),</p>	<p>✓ הצלחת המלך תלויה בקבלת הסמכות האלוהית</p> <p>✓ מנהיג ראוי הוא מנהיג העומד בפני הלחצים של מונהגיו ופועל על-פי עקרונותיו ומצפוננו.</p> <p>✓ מנהיג לא תמיד פועל לתועלת מונהגיו, אלא מאינטרסים אישיים.</p> <p>✓ מנהיגות דורשת תודעת שליחות, אחריות ומחויבות לפעול לטובת קיומה וקידומה של חברה יציבה.</p> <p>קיים מתח בין מנהיג בשקיעתו לבין מנהיג בזריחתו.</p>	<p>בין שאול לדוד שמואל א': י"א, ט"ו, ט"ז, י"ז, י"ח, כ"ד, ל"א,</p>	<p>בין שאול לדוד שמואל א': ח'; ט'; י"א; ט"ו; ט"ז; י"ז; י"ח; כ"ד; כ"ח; ל"א; שמואל ב': א' (י"ז-כ"ז)</p> <p>בראשית: כ"ד; כ"ה, (י"ט – ל"ד); כ"ז; כ"ח; כ"ט; ל"ב, (כ"ד-ל"ב)</p>
--	---	--	---

ב. מיומנויות דיסציפלינריות ומיומנויות דמות הבוגר

מיומנויות קוגניטיביות : מיומנויות להבנת הכתוב בתנ"ך, איתור מידע, ארגון המידע, והצגתו בעל פה ובכתב, הערכת המידע, היחשפות לפרשנויות מסורתיות ומחקריות, השוואת המידע למקורות פנים מקראיים וחוץ מקראיים.

חשיבה ביקורתית: בחינת המידע והערכתו, הסקת מסקנות מהשוואה למקורות פנים מקראיים וחוץ מקראיים, הבעת עמדה אישית מנומקת, זיהוי קושי בעיה ודילמה והצעות לפתרון, הבחנה בין מסרים גלויים לבין מסרים סמויים בטקסט המקראי, יכולת לגלות גמישות מחשבתית קבלת מורכבות ויצירת הקשרים חדשים.

מיומנויות רגשיות: זיהוי רגשות ומסוגלות הלומד לקבלת מורכבות ודעות שונות, התמודדות עימן ויכולת לוויסות עצמי.

מיומנויות חברתיות: להכיר להבין להעריך ולכבד את האחר על דעותיו השונות, והצגת רעיונות מנקודות מבט שונות. עידוד ליצירת שותפויות ושיתופיות בתהליכי הלמידה

פירוט המיומנויות הדיסציפלינריות בתכנית הלימודים (עמ' 28-29) [ועקרונות הוראת התנ"ך](#), להתוויית דרכי הה.ל.ה בתחום הדעת.

פריסת נושאי הלימוד בתנ"ך ממ' - מתווה חדש

אפשרות א':

- 70% {
 - משימה מבוקרת ראשונה - סיפורי אבות
 - משימה מבוקרת שניה - סיפורי יוסף
 - בחינה חיצונית - סיפור התהוות האומה + נושא בחירה
 - הערכה פנימית - עלילות ראשית,
- 30% {
 - על אהבה וחסד/ בין שאול לדוד

אפשרות ב':

- 70% {
 - בחינה חיצונית - סיפורי האבות + סיפורי יוסף
 - משימה מבוקרת ראשונה - סיפור התהוות האומה
 - משימה מבוקרת שניה - נושא בחירה
 - הערכה פנימית-עלילות ראשית
- 30% {
 - על אהבה וחסד/ בין שאול לדוד

תכנית לימודים – מתווה ישן

תכנית הלימודים מחולקת לשני חלקים :

- 70% {
 - סיפורי אבות + סיפורי יוסף
 - התהוות האומה
 - נושא בחירה
- 30% {
 - הערכה פנימית – עלילות ראשית,
 - על אהבה וחסד/בין שאול לדוד

3. ארגון הלמידה
א. הצעה לארגון הלמידה - מתווה חדש

אפשרות א':

מספר שאלון	תקופת הלימוד	כיתה	פרקי הלימוד	משקל	סוג ההערכה
1263	ספטמבר - נובמבר	כיתה י'	עלילות ראשית	15%	הערכה פנים בית ספרית
1211 1212	דצמבר-מאי	כיתה י'	סיפורי אבות + סיפורי יוסף	35%	2 משימות מבוקרות
1215	ספטמבר-מרץ	כיתה י"א	סיפור התהוות האומה + נושא בחירה + קל"ן	35%	מבחן מבוקר
1263	אפריל-יוני	כיתה י"א	על אהבה וחסד/ בין שאול לדוד	15%	הערכה בית ספרית

אפשרות ב':

מספר שאלון	תקופת הלימוד	כיתה	פרקי הלימוד	משקל	סוג ההערכה
1263	ספטמבר - נובמבר	כיתה י'	עלילות ראשית	15%	הערכה פנים בית ספרית
1225	דצמבר-מאי	כיתה י'	סיפורי אבות + סיפורי יוסף + קל"ן	35%	מבחן מבוקר
1221 1222	ספטמבר-מרץ	כיתה י"א	סיפור התהוות האומה + נושא בחירה	35%	2 משימות מבוקרות
1263	אפריל-יוני	כיתה י"א	על אהבה וחסד/ בין שאול לדוד	15%	הערכה פנים בית ספרית

ב. הצעה לארגון הלמידה – עולים חדשים מתווה חדש

אפשרות א':

מספר שאלון	תקופת הלימוד	כיתה	פרקי הלימוד	משקל	סוג ההערכה
1263	ספטמבר - נובמבר	כיתה י'	עלילות ראשית	15%	הערכה פנים בית ספרית
1211 1212	דצמבר-מרץ	כיתה י'	סיפורי אבות + סיפורי יוסף	35%	2 משימות מבוקרות
1214	ספטמבר-מרץ	כיתה י"א	סיפור התהוות האומה + נושא בחירה	35%	מבחן מבוקר
1263	אפריל- יוני	כיתה י"א	על אהבה וחסד/ בין שאול לדוד	15%	הערכה בית ספרית

אפשרות ב':

מספר שאלון	תקופת הלימוד	כיתה	פרקי הלימוד	משקל	סוג ההערכה
1263	ספטמבר - נובמבר	כיתה י'	עלילות ראשית	15%	הערכה פנים בית ספרית
1224	דצמבר- מאי	כיתה י'	סיפורי אבות + סיפורי יוסף	35%	מבחן מבוקר
1221 1222	ספטמבר-מרץ	כיתה י"א	סיפור התהוות האומה + נושא בחירה	35%	2 משימות מבוקרות
1263	אפריל- יוני	כיתה י"א	על אהבה וחסד/ בין שאול לדוד	15%	הערכה פנים בית ספרית

ג. הצעה לארגון הלמידה - מתווה ישן

מספר שאלון	תקופת הלימוד	כיתה	פרקי הלימוד	משקל	סוג ההערכה
1263	ספטמבר - נובמבר	כיתה י'	עלילות ראשית	15%	הערכה פנים בית ספרית
1261	דצמבר- מאי	כיתה י'	סיפורי אבות + סיפורי יוסף + קל"ן	70%	הערכה חיצונית
	ספטמבר-מרץ	כיתה י"א	סיפור התהוות האומה נושא בחירה + קל"ן		
1263	אפריל- יוני	כיתה י"א	על אהבה וחסד/ בין שאול לדוד	15%	הערכה פנים בית ספרית

ד. מתווה ההיבחנות תשפ"ד

תשפ"ד (שנת הסתגלות)		כיתה
מתווה חדש	מתווה ישן	
30% הערכה חלופית 35% שתי משימות מבוקרות 35% בחינה חיצונית (החל מקיץ תשפ"ד)	30% הערכה חלופית 70% בחינה חיצונית- ציון שנתי (החל מחורף תשפ"ה)	י'
מתווה קורונה בחינה פנימית או חיצונית מיקוד תשפ"ג		י"א
מתווה קורונה בחינה פנימית או חיצונית מיקוד תשפ"ג		י"ב

4. ההערכה החיצונית
א. מתווה חדש

א.1. מבנה המבחן החיצוני 35%

מבנה המבחן שאלון 1225.

בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון – סיפורי אבות (1 X 40) - 40 נקודות

פרק שני – סיפורי יוסף (1 X 40) - 40 נקודות

פרק שלישי – קטע להבנה ולניתוח (1 X 20) - 20 נקודות

סה"כ – 100 נקודות

או

מבנה המבחן שאלון 1215

בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון – שמות התהוות האומה (1 X 40) - 40 נקודות

פרק שני – נושא חתך (1 X 40) - 40 נקודות

פרק שלישי – קטע להבנה ולניתוח (1 X 20) - 20 נקודות

סה"כ – 100 נקודות

א.2. חוקי המענה מבחן חיצוני 35%

ראה בנספח.

א3. מבנה וחוקי מענה מבחן חיצוני - מבחן עולים

ראה נספח

א4. אפיון השאלות בבחינה החיצונית (מתווה חדש ומתווה ישן)

דוגמאות לשאלות ברוח הדברים ראה בנספח.

לימוד העוסק בראיה כוללת ומקיפה של היחידה הנלמדת –

- באיסוף מידע וידע
- בהתייחס לאירועים ודמויות
- ברעיונות מרכזיים בראיה כוללת ומקיפה של היחידה הנלמדת.

לימוד העוסק בהעמקה והרחבה ביחידה הנלמדת-

- באיתור קושי/בעיה/סוגיה ופתרונה
- עיסוק בכלים פרשניים להבהרה והבנת המשמעות של הטקסט המקראי
- זיקה לטקסטים אחרים פנים מקראיים או חוץ מקראיים ,
- קשרים בין טקסטים
- ריבוי דעות ומורכבות של הטקסט המקראי
- ניהול שיח ביקורתי ומושכל סביב הטקסט המקראי.
- בשימוש בכלים ומיומנויות נדרשות, להבנה והארת הטקסט המקראי .

לימוד העוסק בהערכת המידע ביחידה הנלמדת-

- הצגת טיעון והנמקה סביב היחידה הנלמדת
- בתובנות רלוונטיות, בערכים
- בהתמודדות עם דילמות ערכיות העולות מהטקסט המקראי
- התמודדות עם סוגיות בזיקה עם טקסטים פנים מקראיים וחוף מקראיים.

מאליו יובן שפעמים רבות במהלך הלימוד הרבדים השונים אחוזים זה בזה, קשורים ונעזרים זה בזה.

א.5. משימות ביצוע לבקרה חיצונית

אנו עובדים ביתר שאת על מנת לקצר את המשימות לבקרה חיצונית, כך שתהיינה יותר נגישות וישפרו את חוויית המשתמש למורה ולתלמיד כאחד. אלה יפורסמו באתר התנ"ך ובמרחב הפדגוגי של משרד החינוך.

לאורך השנה קיימנו מפגשים במסגרת "רוח נכון..." על משימות הביצוע לאורך השנה, כדי לאפשר למורים כלים ומיומנויות להתמודד הלכה למעשה עם המשימות, במסגרת ההוראה למידה והערכה בכיתה. במסגרת הפיתוח המקצועי "רוח נכון...", בקמפוס קיץ ובמהלך שנת הלימודים תשפ"ד, נמשיך לתת מענה מקצועי כלים ומיומנויות אשר יסייעו בידכם בביצוע המשימות בכיתה.

א.6. משימות ביצוע לבקרה חיצונית לעולים ולזכאים לשירותי חינוך מיוחדים

הנחיות למעריך:

1. לפניכם משימות השייכות לתלמידים המוגדרים כעולים חדשים (תושבים חוזרים) ולזכאים לשירותי חינוך מיוחדים.
2. תלמידים עולים הוא שם כולל לכל מי שהחל לימודיו בארץ בכיתה א' או מאוחר יותר או למי שבמהלך חייו שהה שהות ארוכה מחוץ לארץ. התלמידים העולים מסווגים לרמות (א, ב, ג), אך מידע זה לא חשוף לך כמעריך.
3. תלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים, רשאים לקבל את ההקלות במסגרת עבודתם על המשימות המבוקרות. במהלך הערכה לעולים, יש לזכור שמי שמשיב בעברית זו אינה שפת האם שלו ולכן יש להתעלם משגיאות כתיב ומפגיעה בתלמיד בשל אי-דיוק בשפה. (במידה והתלמידים בעלי התאמות רמה ב-ג תותר ההגשה בשפת אם ובתנאי שיש במוסד החינוכי מי שיכול להעריך זאת).

4. על מנת להתאים את הערכה ולתת הזדמנויות שוות לתלמידים בעלי ההתאמות של עולים, ולתלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים, נערכו מספר שינויים בדרישות המשימה וכך יש להעריך את המשימה שלפניכם. פירוט המשימות וההתאמות לעולים ולזכאים לשירותי חינוך מיוחדים להלן.

המשימה	הדרישה לכלל התלמידים	התאמה לעולים וזכאים לשירותי חינוך מיוחדים
עיתון	כתבה מרכזית – 300-500 מילה כתבת משנה – 200-400 מילה 2 מושגים מקראיים רפלקציה – מענה על 3 שאלות 2 מקורות מידע חוץ מקראיים	כתבה מרכזית – 200-300 מילה כתבת משנה – 100-200 מילה מושג מקראי אחד רפלקציה – מענה על 2 שאלות מקור מידע אחד חוץ מקראי
תוצר חזותי	מסמך עיוני נלווה – 2 עמודים 2 מקורות מידע חוץ מקראי רפלקציה – מענה על שתי שאלות	מסמך עיוני נלווה – עמוד 1 מקור מידע אחד חוץ מקראי רפלקציה – מענה על שאלה אחת
פרזנטציה	הצגה בע"פ 5-10 דקות מסמך עיוני נלווה – שני עמודים רפלקציה – מענה על 3 שאלות שני מקורות מידע חוץ מקראי	הצגה בע"פ 4-8 דקות מסמך עיוני נלווה – עמוד אחד רפלקציה – מענה על 2 שאלות מתוך 3 מקור מידע אחד חוץ מקראי
דף לימוד	סוגיה, טקסט עיקרי מהתנ"ך ועוד ארבעה מקורות חיצוניים. לכל טקסט חיצוני שלוש שאלות לדיון מסמך עיוני נלווה + פרשנות אישית – שני עמודים	סוגיה, טקסט עיקרי מהתנ"ך ועוד שני מקורות חיצוניים. לכל טקסט חיצוני שתי שאלות לדיון מסמך עיוני נלווה + פרשנות אישית – עמוד אחד
נייר עמדה	הצגת הסוגיה – חצי עמוד כל עמדה אישית – חצי עמוד חיבור טיעון – 3 עמודים רפלקציה – 120 מילים	הצגת הסוגיה – 120 מילים (רבע עמוד) עמדה אישית – 120 מילים חיבור טיעון – 2 עמודים רפלקציה 60 מילים
הסכת	חלק אישי – סוגיה, שני מקורות חוץ מקראיים, מבט אקטואלי רלוונטי וקול אישי. הסכת – 5-10 דקות רפלקציה – מענה על 2 שאלות	חלק אישי – סוגיה, מקור אחד חוץ מקראיים, מבט אקטואלי רלוונטי או קול אישי. הסכת – לפחות 5 דקות רפלקציה – מענה על שאלה אחת

ב. מתווה ישן**ב1. מבנה המבחן החיצוני 70%**

מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון – בראשית (2 X 24) - 48 נקודות

פרק שני – שמות (1 X 24) - 24 נקודות

פרק שלישי -נושא בחירה (2 X 16) - 16 נקודות

פרק רביעי – קטע להבנה ולניתוח (1X12) - 12 נקודות

סה"כ – 100 נקודות

ב2. חוקי המענה מבחן חיצוני

- מבחן רגיל - ראה בנספח
- מבחן מותאם -ראה בנספח
- מבחן עולים - ראה בנספח

ב3. אפיון השאלות בבחינה החיצונית

ראה לעיל

ב4. דוגמאות לשאלות

ראה בנספח

ב5. הערכות חלופיות פנים בית ספריות

דוגמאות להערכות בתנ"ך - "לא בשמים היא".

בברכה,

ע"פ - ציור

מנהלת תחום דעת תנ"ך ממי'

נספחים

1. בחינה חיצונית - מתווה חדש

מבנה הבחינה וחוקי מענה אפשרות א':

1. פרק ראשון – סיפורי אבות

ענה על שאלה אחת מן השאלות 1 – 2 .

בכל שאלה שבחרת ענה על כל הסעיפים (לכל שאלה - 40 נקודות).

1.

א. (12 נקודות)

ב. (14 נקודות)

ג. (14 נקודות)

2.

א. (12 נקודות)

ב. (14 נקודות)

ג. (14 נקודות)

פרק שני – סיפורי יוסף

ענה על השאלה הבאה.

בשאלה ענה על כל הסעיפים (לכל שאלה - 40 נקודות).

3.

א. (12 נקודות)

ב. (14 נקודות)

ג. (14 נקודות)

פרק שלישי - קטע להבנה וניתוח (20 נקודות)

4. ענה על סעיף א חובה (12 נקודות)

א.

על אחד מן הסעיפים ב – ד (8 נקודות)

ב.

ג.

ד.

בהצלחה!

מבנה הבחינה אפשרות ב':

פרק ראשון – סיפור התהוות האומה

ענה על אחת מן השאלות 1 – 2.

בכל שאלה שבחרת ענה על כל הסעיפים (לכל שאלה - 40 נקודות)

1.

- א. 12 נקודות (
- ב. 14 נקודות)
- ג. 14 נקודות)

2.

- א. 12 נקודות (
- ב. 14 נקודות)
- ג. 14 נקודות)

פרק שני - נושא בחירה (40 נקודות)

בנושא שבחרת ענה על כל הסעיפים בשאלה (לכל שאלה - 40 נקודות)

3-7.

- א. 12 נקודות (
- ב. 14 נקודות)
- ג. 14 נקודות)

פרק שלישי- קטע להבנה וניתוח (20 נקודות)

5. ענה על סעיף א חובה (10 נקודות)

א.

על אתד מן הסעיפים ב – ד (10 נקודות)

ב.

ג.

בהצלחה!

2. מבנה מבחן חיצוני עולים - מתווה חדש

מבנה המבחן שאלון 1224

בשאלון זה שנ פרקים.

פרק ראשון – סיפורי אבות (1 X 50) - 50 נקודות

פרק שני – סיפורי יוסף (1 X 50) – 50 נקודות

סה"כ – 100 נקודות

או

מבנה המבחן שאלון 1214

בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון – שמות התהוות האומה (1 X 50) - 50 נקודות

פרק שני – נושא חתך (1 X 50) – 50 נקודות

סה"כ – 100 נקודות

3. חוקי מענה מבחן עולים - מתווה חדש

פרק ראשון –

ענה על שאלה אחת מן השאלות 1 – 2 .

בכל שאלה שבחרת ענה על כל הסעיפים (לכל שאלה - 50 נקודות).

1.

- א. (14 נקודות)
- ב. (18 נקודות)
- ג. (18 נקודות)

2.

- א. (14 נקודות)
- ב. (18 נקודות)
- ג. (18 נקודות)

פרק שני – סיפורי יוסף

ענה על השאלה הבאה.

בשאלה ענה על כל הסעיפים (לכל שאלה - 50 נקודות).

3.

- א. (14 נקודות)
- ב. (18 נקודות)
- ג. (18 נקודות)

בהצלחה!

4. איפיון השאלות בבחינה החיצונית – שאלות לדוגמא

שאלות גנריות – תנ"ך כללי

שאלות לסעיפי א ולשאלות של פרק ג [אנסיין] (שאלות 1-3)

1. שאלה של איסוף מידע וביסוס :

קראו [שם הספר] _____, פרק _____, פסוק/ים _____.

(1) מה עשתה/החליטה/יזמה/ביקשה _____ [שם הדמות מן הקטע]?

(3 נקודות)

(2) מה קרה בעקבות המעשה/ ההחלטה/ היוזמה? בססו את תשובתכם על הכתוב. (3 נקודות)

או: א. 1.1. (1) מניין הגיעה/ [שם/ות הדמות/ות] _____ ולאן היא/ הן הלכה/ו?

(3 נקודות)

(2) על פי הכתוב, הסבירו מדוע שינתה הדמות את מיקומה. (3 נקודות)

2. שאלה של הבנת ההקשר (למשל: בריאת העולם/ האדם, הבטחת הארץ, יציאת מצרים, הבטחת זרע, ייסוד המלוכה בישראל, שיבת ציון, נבואת חורבן/ נחמה, [דבקות ב]חוקי התורה, עזרה לחלשים בחברה, התנהגות בזמן מלחמה, רעיון הסבל האנושי, עקרות האישה, יחסים בתוך המשפחה, חשש/קשיים, ועוד):

קראו [שם הספר] _____, פרק _____, פסוקים/ים _____.
 בפסוק זה/פסוקים אלה בא לידי ביטוי רעיון העוסק/הקשור ב_____. הביאו דוגמה אחת / שתי דוגמאות המבטאות/ות רעיון/ הקשר זה, והסבירו אותה/ן. בססו את דבריכם על הכתוב.

3. איתור נושא מרכזי / דמות מרכזית:

קראו [שם הספר] _____, פרק _____, פסוקים/ים _____.
 (1) ציינו/ תארו את הנושא העיקרי שבו הקטע עוסק. (3 נקודות)
 (2) על פי פסוקים _____, הסבירו כיצד ניסה/תה [שם הדמות] _____ להשיג את מטרתה. (3 נקודות)

שאלות לסעיפים ב-ג (שאלות 4-10)

4. שאלת פרשנות:

קראו [שם הספר] _____, פרק _____, פסוקים/ים _____
 ואת דברי [שם פרשן של ימי הביניים/מודרני] _____ שלפניכם.
 (1) מהי השאלה ששואל הפרשן/ על איזו שאלה עונה הפרשן / מהו הקושי שמעלה הפרשן?
 (3 נקודות)

(2) הסבירו את התשובה של הפרשן על השאלה

/ הסבירו כיצד מיישב/ פותר הפרשן את הקושי שהעלה, ועל מה בפסוקים _____ [הפסוקים הרלוונטיים מהתנ"ך] מבסס הפרשן את תשובתו/ פירושו? הסבירו את תשובתכם.

/ לדעתכם, האם הפירוש מיישב/פותר את הקושי שהעלה הפרשן? נמקו את תשובתכם. (4 נקודות)

5. שאלת השוואה (דמויות, מצבים, התנהגויות וכו'): :

קראו [שם הספר] _____, פרק _____, פסוק/ים _____
ו[שם הספר] _____, פרק _____, פסוק/ים _____.

(1) ציינו נקודת דמיון אחת והבדל אחד בין שני הכתובים/ציינו שני הבדלים בין שני הכתובים.

(3 נקודות)

(2) הסבירו מה אפשר ללמוד מן ההבדלים על השינוי שחל ב_____ [שם הדמות]. בססו את דבריכם על הכתוב. (4 נקודות)

או: הסבירו את הלקח / המסר העולה מן ההבדלים בין שני הכתובים. בססו את דבריכם על הכתוב. (4 נקודות)

או:

5. 1. קראו [שם הספר] _____, פרק _____, פסוק/ים _____

ואת הקטע מדברי _____ [קטע חוץ-מקראי/ קטע מן המחקר/ קטע משיר] שלפניכם.

(1) ציינו נקודת דמיון אחת והבדל אחד בין קטע חוץ-מקראי/ קטע מן המחקר/ קטע משיר שלפניכם לכתוב המקראי. (4 נקודות)

(2) הסבירו מה אפשר ללמוד מן ההבדל בין הקטעים שצינתם בתת-סעיף (1) בנוגע להבנת הקטע המקראי הזה/ להבנת הדמות/להבנת המצב. (3

נקודות)

או:

(2) הסבירו את התרומה של הקטע החוץ-מקראי להבנת הקטע המקראי. (3 נקודות)

6. שאלת "יש הטוענים...ויש הטוענים" + הסבר של כל טענה ועימות כלשהו בין שתי הדעות המנוגדות :

קראו [שם ספר] _____, פרק _____, פסוק/ים _____.

יש הטוענים כי _____

ויש הטוענים כי _____.

(1) הסבירו כל אחת מן הטענות ובססו אותן על הכתוב. (4 נקודות)

(2) קראו גם _____ [שם הספר], פרק _____, פסוק/ים _____ .
 האם פסוק זה/ פסוקים אלה עולה/ים בקנה אחד עם הטענה הראשונה/הטענה השנייה? נמקו את תשובתכם ובססו אותה על הכתוב. (3 נקודות)

7. שאלת עמדה : דיון ערכי / ביקורת על דמות מקראית :
 קראו [שם הספר] _____, פרק _____, פסוק/ים _____ .
 על פי המתואר בקטע שלפניכם, מהי עמדתכם בנוגע ל/ התנהגות של _____ [דמות אחת/ שתיים מן הדמויות/ כל אחת מן הדמויות] דרישת החוק / דרישת הנביא/ דרישת המנהיג/ דרישת המשורר? נמקו את תשובתכם ובססו אותה על הכתוב.

8. הבנת מושגי יסוד בלימוד תנ"ך :
 קראו [שם הספר] _____, פרק _____, פסוק/ים _____
 או : קראו [שם הספר] _____, פרק _____, פסוק/ים _____ ו[שם הספר] _____, פרק _____, פסוק/ים _____ .
 הסבירו כיצד בפרק/ים/ פסוק/ים שלפניכם בא לידי ביטוי הרעיון של _____
 ["מידה כנגד מידה", שכר ועונש/ סוגי גמול / תפיסת אלוהות, ועוד] בהקשרו בקטע זה. בססו את תשובתכם על הכתוב/ הכתובים.

9. זיהוי של אמצעי ספרותי/ רטורי והבנתו ושאלה על מטרת השימוש בו, הדגמה וביסוס :
 קראו [שם הספר] _____, פרק _____, פסוק/ים _____ .
 (1) בקטע זה יש שימוש באמצעי ספרותי _____ (מילה / שורש/ ביטוי מנחה, חזרה, דימוי / מטפורה, מצלול, ריבוי/ רצף פעלים/ שאלה רטורית/ אירוניה/ כינויים לדמות, ועוד). הדגימו את השימוש באמצעי זה בעזרת דוגמה/ות מן הקטע. (2 נקודות)
 (2) הסבירו מה תורם השימוש באמצעי זה להבנת המסופר/ הדמות בקטע זה. (5 נקודות)

10. שאלה הדורשת הבנה של מורכבות של דמות/ מניעים של דמות/ מצב :

קראו [שם הספר] _____, פרק _____, פסוק/ים _____.

(1) הסבירו את ההתנהגות של הדמות/ יות/ המניעים של הדמות/ות/ המצב _____ באופן חיובי. בססו את תשובתכם על הכתוב. (4 נקודות)

(2) הסבירו את ההתנהגות של הדמות/ יות / המניעים של הדמות/ית/ המצב _____ באור שלילי. בססו את תשובתכם על הכתוב. (3 נקודות)

5. המבחן החיצוני (70%) מתווה ישן חוקי מענה

פרק ראשון - בראשית (48 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 1 – 3

בכל שאלה שבחרת ענה על כל הסעיפים (לכל שאלה - 24 נקודות)

3 -1

ד. (8 נקודות)

ה. (8 נקודות)

ו. (8 נקודות)

פרק שני - שמות (24 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 4 – 5

בשאלה שבחרת ענה על כל הסעיפים (24 נקודות לשאלה)

.5 – 4

א. (8 נקודות)

ב. (8 נקודות)

ג. (8 נקודות)

פרק שלישי- נושאי בחירה (16 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 6-10.ענה על סעיף א חובה (8 נקודות), ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (8 נקודות)

(לכל שאלה- 16 נקודות)

-6 10.

ענה על סעיף א- חובה

א. 8 (נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג

ב. (8 נקודות)

ג. (8 נקודות)

פרק רביעי- קטע להבנה ולניתוח (12 נקודות)

ענה על סעיף א חובה (7 נקודות), ועל אחד מן הסעיפים ב- ד (5 נקודות)

.11

ענה על סעיף א חובה.

א. (7 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב- ד (5 נקודות)

ב. (5 נקודות)

ג. (5 נקודות)

ד. (5 נקודות)

בהצלחה

6. מבנה שאלון מותאם - מתווה ישןמבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון – בראשית (2 X 24) - 48 נקודות

פרק שני – שמות (24 X 1) - 24 נקודות

פרק שלישי - נושאי בחירה (16X 1) – 16 נקודות

פרק רביעי – קטע להבנה ולניתוח (12X1) - 12 נקודות

סה"כ – 100 נקודות

פרק ראשון - בראשית (48 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 1 – 3בכל שאלה שבחרת ענה על סעיף א חובה וסעיף אחד מן הסעיפים ב – ג (לכל שאלה - 24 נקודות)

.3-1

א. (10 נקודות)

ב. (14 נקודות)

ג. (14 נקודות)

פרק שני - שמות (24 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 4 – 5בשאלה שבחרת ענה על סעיף א חובה ואחד מן הסעיפים ב – ג (24 נקודות לשאלה)

.5-4

א. (10 נקודות)

ב. (14 נקודות)

ג. (14 נקודות)

פרק שלישי- נושאי בחירה (16 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 6-10.

ענה על סעיף א חובה (6 נקודות), ועל אחד מן הסעיפים ב – ג (10 נקודות)

.10-6

ענה על סעיף א - חובה

א. (6 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב – ג

ב. (10 נקודות)

ג. (10 נקודות)

פרק רביעי- קטע להבנה וניתוח (12 נקודות)

ענה על סעיף א חובה (7 נקודות), ועל אחד מן הסעיפים ב – ד (5 נקודות)

.11

ענה על סעיף א חובה.

א. (7 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב – ד (5 נקודות)

ב. (5 נקודות)

ג. (5 נקודות)

ד. (5 נקודות)

בהצלחה!

7. מבנה שאלון וחוקי מענה עולים מתווה ישן

מבנה השאלון ומפתח ההערכה : בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון – בראשית (2 X 28) - 56 נקודות

פרק שני – שמות (1 X 28) - 24 נקודות

פרק שלישי - נושאי בחירה (2 X 16) – 16 נקודות

סה"כ – 100 נקודות

פרק ראשון - בראשית (56 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 1-3

בכל שאלה שבחרת ענה על כל הסעיפים (לכל שאלה- 28 נקודות)

1-3 .

א. (8 נקודות)

ב. (10 נקודות)

ג. (10 נקודות)

פרק שני - שמות (28 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 4 – 5

בשאלה שבחרת ענה על כל הסעיפים (28 נקודות לשאלה)

4-5 .

א. (8 נקודות)

ב. (10 נקודות)

ג. (10 נקודות)

פרק שלישי- נושאי בחירה (16 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 6-10.

ענה על סעיף א חובה (8נקודות), ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (8 נקודות)

(לכל שאלה- 16 נקודות)

6-10 .

ענה על סעיף א- חובה

א. (8נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג

ב. (8 נקודות)

ג. (8 נקודות)

בהצלחה!